

Afdækning af kommunernes ønske om tilkøb af relaterede ydelser i regi af Børnehus Midt

**Børnehus
Midt**

Efter aftale i DASSOS samarbejdet (25. november, 2021), har Børnehus Midt påtaget sig opgaven at afdække behovet for salg af relateret ydelser/tilkøbsydelser blandt kommunerne i Region Midt.

Marselis Boulevard 179
8000 Aarhus C

Derudover beskrives erfaringerne fra Børnehus Syd, som, i samarbejde med Socialstyrelsen og VIVE, har implementeret og effektundersøgt en velvalideret behandlingsmetode, målrettet børnehusets målgruppe i perioden 2020-2022.

Industrivej Nord 9A
7400 Herning

Telefon +45 8940 1104
boernehusmidt@aarhus.dk
www.boernehus-midt.dk

BAGGRUND

I børnehusenes opdrag (Den Danske Børnehusmodel, side 79) står anført:

Kommunens forpligtelse efter børnehuset

Indsatsen i børnehuset er tilendebragt, når de involverede myndigheder har foretaget de nødvendige undersøgelser.

Kommunen modtager et afsluttende notat fra børnehuset, som indeholder en vurdering og beskrivelse af barnets behov for særlig støtte i relation til overgrebets betydning for barnet. Den kommunale myndighedsrådgiver indarbejder børnehusets anbefalinger i den børnefaglige undersøgelse.

Den nødvendige støtte til barnet eller den unge gives efter bestemmelserne i Lov om social service. Det er barnets handlekommune, der har kompetence til at træffe afgørelse om foranstaltninger på baggrund af de undersøgelser af barnets forhold, der er foretaget i børnehuset. Kommunen bevarer således myndighedsansvaret under hele forløbet i børnehuset. I tilfælde, hvor kommunen jævnfør § 52 i Lov om social service foranstalter længerevarende behandling til barnet, kan kommunen tilkøbe ydelser i børnehuset. Ydelserne kan eksempelvis være længerevarende psykologisk behandling til barnet. Betalingen for ydelsen sker ved særskilt afregning mellem børnehusenes driftskommuner samt køber (kommunen). Køber betaler de faktiske omkostninger forbundet med ydelserne.

Det er således muligt for De Danske Børnehuse at tilbyde en tilkøbsydelse/relateret ydelse til kommunen efter endt børnehusforløb. Ydelsen kan eksempelvis have form af støttede samtaler, psykologbehandling mv.

For kommuner i
Region Midtjylland

Børnehus
Midt

AFDÆKNING AF BEHOV BLANDT KOMMUNER I REGION MIDT

Afdækningen af kommunernes ønske om tilkøb af relateret ydelser i børnehus-regi er baseret på en række informationskilder, herunder 1) spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne i Region Midt, 2) kvalitative tilbagemeldinger ifm. Børnehus Midts kommunerunde i foråret 2022, og 3) ad hoc formelle og uformelle henvendelser fra kommuner i Region Midt omkring forespørgsler ifm. konkrete sager.

1. SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Børnehus Midt har udsendt et spørgeskema (jf. bilag 1 i nærværende rapport) til alle 19 kommuner i Region Midt (obs. to centre i Aarhus Kommune, hvorfor der er udsendt i alt 20 spørgeskemaer). 17 kommuner har returneret et helt/delvist besvaret spørgeskema, og tre kommuner har ikke besvaret spørgeskemaet, trods gentagende opfordringer. Resultaterne fra undersøgelsen skal derfor læses med dette for øje.

Der er indsat udvalgte besvarelser (med rødt) i spørgeskemaet i bilag 1 mhp. at præsentere overordnede tendenser i kommunernes tilbagemeldinger.

Ift. kommunernes estimeret behov for tilkøb af relateret ydelser i Børnehus Midt (jf. spørgeskemaet spørgsmål 3) fordeler kommunerne sig således, at af de i alt 17 besvarelser melder 14 kommuner tilbage, at de ønsker én eller flere af de i skemaet angivne relateret ydelser og 3 kommuner angiver, at de ikke ønsker at tilkøbe en relateret ydelse i regi af Børnehus Midt.

Omfangsmæssigt angiver kommunerne, at de hver især ønsker at tilkøbe op til fem af den enkelte angivne ydelse om året. Omkring halvdelen af kommunerne (9 kommuner) angiver, at de ønsker at tilkøbe en specialiseret traumebehandling i børnehuset. Alene for ydelsen specialiseret traumebehandling kan dette give et betragteligt omfang om året.

2. KVALITATIVE TILBAGEMELDINGER IFM. BØRNEHUSETS KOMMUNERUNDE I FORÅRET 2023

Overordnet set har børnehusets kommunerunde i foråret 2022 givet indtryk af en stor nysgerrighed og et betragteligt behov for tilkøb af relaterede ydelser i Børnehus Midt. Kommunerne har endvidere selv formuleret, hvilke ydelser der efterspørges, hvilket har dannet baggrund for udformning af udsendte spørgeskema.

Der er således, overordnet set, et væsentligt sammenfald imellem kommunernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative tilbagemeldinger ifm. børnehusets kommunerunde.

For kommuner i
Region Midtjylland

I en direkte sammenligning fremkommer imidlertid også et par divergerende tilbagemeldinger på tværs af spørgeskemaundersøgelsen og børnehusets kommunerunde. Dette kan givetvis skyldes, at kommunen, efter deltagelse i kommunerunden, har ændret holdning, eller, at det ikke er de samme personer, som har deltaget ved kommunerunden og udfyldt spørgeskemaet. Dette bør naturligvis give anledning til, at resultaterne tolkes med dette for øje.

3. AD HOC FORMELLE OG UFORMELLE HENVENDELSER FRA KOMMUNER I REGION MIDT OMKRING FORESPØRGSER IFM KONKRETE SAGER.

Børnehus Midt har systematisk registret henvendelser fra kommunerne omkring muligheder for tilkøb af relateret ydelser i konkrete sager.

Børnehus Midt har registreret otte formelle forespørgsler omkring muligheden for tilkøb af en relateret ydelse i børnehuset. Forespørgslerne har fordelt sig inden for kategorierne: specialiseret traumabehandling (4); støttende samtaler (3); og generel vejledning til barnets netværk (1).

I en direkte sammenligning imellem spørgeskemaundersøgelser og formelle henvendelser finder vi et stort overlap med undtagelse af en enkelt kommune, som i spørgeskemaundersøgelsen ikke ønsker at gøre brug af relateret ydelser i Børnehus Midt, men som, på trods heraf, har henvendt sig med specifik forespørgsel på specialiseret traumabehandling i børnehusregi.

Efter aftale, har Børnehus Midt opstartet et enkelt forløb af kategorien støttende samtaler. Erfaringerne herfra peger på, at det var hjælpsomt for barnet, at samtalerne kunne varetages af den medarbejder, som barnet havde mødt i forbindelse med udredningen i børnehuset og dermed følte sig tryk ved. Det var ligeledes væsentligt for barnets motivation for at indgå i samtalerne, at medarbejderen i børnehuset allerede kendte til barnets problematikker.

Endelig beskriver medarbejderne ved Børnehus Midt, at myndighedsrådgiver, ofte, i forbindelse med det afsluttende møde i børnehusregi, har adspurgt om muligheden for at fortsætte samarbejdet med børnehuset med henblik på eksempelvis specialiseret behandlingsforløb eller støttende samtaler (dette er anskuet som uformelle henvendelser). Argumentet fra kommunerne er typisk, at der ikke findes rette tilbud/der er lang ventetid ved tilbud i eget regi. Dette argument er i tråd med resultaterne fra Deloitte rapporten med titlen "Analyse af kommunernes praksis på overgrebsområdet" (2019) som netop beskriver, at kommunerne ikke har samme tilgængelighed af foranstaltningstilbud på tværs af landet.

SAMLET SET beskrives ovenfor et væsentligt behov blandt kommunerne i Region Midt ift. muligheden for tilkøb af relateret ydelser i Børnehus Midt. Resultaterne skal naturligvis læses med forsigtighed, grundet de ovenforstående datamæssige udfordringer.

Børnehus
Midt

ERFARINGER FRA BEHANDLINGSPROJEKT I BØRNEHUS SYD

Det er en kommunal opgave at varetage støtten til børn udsat for vold og overgreb. Da målgruppen er lille, er det ikke alle kommuner, som har kapacitet til at have relevante tilbud i eget regi. Derfor har Socialstyrelsen iværksat projektet Behandling til børn udsat for seksuelle overgreb med det formål at udvikle en nationalt dækkende behandlingsmodel til børn, der har brug for en traumefokuseret indsats. VIVE har fået til opgave at udvikle og pilotteste en behandlingsmodel baseret på traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi, TF-CBT. Pilottesten af TF-CBT-behandlingen har fundet sted i Børnehus Syd (se nærmere beskrivelse i bilag 2).

Udvikling af behandlingsprojektet har fulgt Socialstyrelsens SUSI model (jf. Strategi for Udvikling af Sociale Indsatser), hvilket sker igennem et systematisk udviklingsarbejde i fire faser. De foreløbige projektilbagemeldinger lyder på, at resultaterne fra projektet er meget lovende ift. forbedring af målgruppens trivsel og nedbringelse af PTSD-symptomer, hvilket stemmer overens med den internationale litteratur på området.

Det fremhæves herunder, at den gode effekt af behandlingsprogrammet bl.a. tilskrives, at børnene indledningsvist er udredt i et børnehus og at behandlingen fortsætter i dette regi, samt, at børnehusmedarbejderne i projektet er veluddannede i behandlingsmetoden. På baggrund heraf har det været muligt for behandlerne i børnehusregi at holde sig inden for de i projektet angivne behandlingstidsrammer.

Fjerde fase i Socialstyrelsens SUSI model er udbredelse af virksomme indsatser, hvorfor det aktuelt afprøves, hvorvidt behandlingsmetoden skal udbredes til alle fem børnehuse i Danmark. Herunder afprøves muligheden for finansiering af en fireårig udbredelsesplan af TF-CBT i De Danske Børnehuse.

I udbredelsesplanen er desuden indtænkt, at målgruppen skal udvides til at inkludere børn udsat for seksuelle overgreb og/eller fysisk vold.

VIVE udfærdiger slutrapporten, som aktuelt er ved at blive færdigbehandlet til offentliggørelse ultimo 2022.

For kommuner i
Region Midtjylland

Børnehus
Midt

BILAG 1

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Med dette korte spørgeskema ønsker Børnehus Midt at indsamle data blandt kommunerne i Region Midt med henblik på at afdække kommunernes behov for tilkøb af relaterede ydelser i regi af Børnehus Midt.

Tak fordi I tager jer tiden til at besvare undersøgelsen.

Om undersøgelsen

Børnehus Midt leverer aktuelt ydelser til kommunerne i Region Midt iht. SEL §50 a, b og c., blandt andet i form af udredende forløb til børn og deres familier i sager, hvor der er mistanke om vold eller seksuelle overgreb, hvor anden sektor er involveret, og hvor kommunen har truffet afgørelse om at lave en børnefaglig undersøgelse.

Derudover oplever Børnehus Midt, at kommunerne efterspørger mulighed for at kunne tilkøbe relaterede ydelser efter endt børnehusforløb. Det kan fx være i form af et behandlingsforløb til et barn, der har været udsat for seksuelle overgreb, støttende samtaler til barnet efter endt udredningsforløb i børnehuset eller supervision til en plejefamilie mv.

I henhold til 'Bekendtgørelse om børnehuse' er det en mulighed for børnehuse at tilbyde salg af relaterede ydelser, såfremt dette sker ved særskilt afregning mellem driftskommunen og køber - altså separat fra den øvrige børnehusøkonomi.

For bedst muligt at kunne matche børnenes og kommunernes behov, laver vi derfor denne undersøgelse, som vi håber, du vil hjælpe os med.

Det skal du vide

Du har fået tilsendt spørgeskemaet, fordi du som leder og nøgleperson er udvalgt til at besvare undersøgelsen. Hvis du vurderer, at en anden i din kommune vil være bedre til at besvare skemaet, er du velkommen til at sende opgaven videre til vedkommende.

Du svarer efter bedste viden og kendskab til din kommunes behov, og besvarelsen er naturligvis helt uforpligtende. Alt efter besvarelsens karakter vil Børnehus Midt muligvis tage kontakt til jer efterfølgende ift. at indgå nærmere drøftelser om fremtidige behov og muligheder.

For kommuner i
Region Midtjylland

Børnehus
Midt

Information og kontakt

Hvis du forud for besvarelsen af spørgeskemaet ønsker information om din kommunes brug af børnehuset eller har uddybende spørgsmål, er du meget velkommen til at kontakte leder af Børnehus Midt, Rikke Holm Bramsen på mail bhri@aarhus.dk eller telefon 41872089

1. Hvor er du ansat

Sæt kryds ved den kommune, du er ansat ved i Region Midt. Anfør dernæst hvilken afdeling/afdelinger eller center, du besvarer spørgeskemaet med afsæt i.

		Sæt X	Afdeling(er) /center
1	Favrskov Kommune	X	Familierådgivningen
2	Hedensted Kommune	X	Børn og Familier
3	Herning Kommune	X	Børn og Forebyggelse
4	Holstebro Kommune	X	Familiesektionen
5	Horsens Kommune	X	Familiecentret
6	Ikast-Brande Kommune	X	Familierådgivningen
7	Lemvig Kommune	X	Børne og Familierådgivningen
8	Norddjurs Kommune		
9	Odder Kommune		
10	Randers Kommune	X	Børneteamet, Myndighedscenteret
11	Ringkøbing-Skjern Kommune	X	Børn og Familie, Socialrådgivningen
12	Samsø Kommune	X	Familieafdelingen
13	Silkeborg Kommune	X	Børne og Familieafdelingen
14	Skanderborg Kommune	X	Børnesocialrådgivningen
14	Skive Kommune	X	Familiesektionen
16	Struer Kommune	X	Familierådgivningen
17	Syddjurs Kommune	X	Familierådgivningscenter
18	Viborg Kommune	X	Familieafdelingen
19.1	Aarhus Kommune, Ungecentret	X	Ungecentret
19.2	Aarhus Kommune, Familiecentret		

For kommuner i
Region Midtjylland

Børnehus
Midt

2. Hvad mener du har betydning for, om din kommune vælger at tilkøbe en relateret ydelse i regi af Børnehus Midt?

Sæt kryds i det felt, som du mener passer bedst på udsagnet.

<i>Kommunen vælger at tilkøbe en relateret ydelse i Børnehus Midt, fordi:</i>	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig
Børnehuset tilbyder ydelser, som ligger ud over, hvad der findes i kommunens eget regi	11	5	1	
Børnehuset kan tilbyde mere kontinuitet og sammenhæng i støtten til barnet		6	8	1
Børnehuset er et specialiseret tilbud ift. vold og overgreb	8	6	3	
Børnehuset arbejder efter metoder, som er veldokumenteret effektive	3	8	3	
Børnehuset kan tilbyde en konkurrencedygtig pris på ydelsen	6	5	3	
Andre væsentlige faktorer, nævn her: Eksisterende tilbud i nærmiljøet Børnehuset skal være konkurrencedygtige og kunne tilbyde noget andet end Rådgivningscentret Den gode samarbejdsrelation imellem børnehus og kommune				

For kommuner i
Region Midtjylland

3. Hvilke relaterede ydelser mener du, at din kommune har behov for at tilkøbe i regi af Børnehus Midt?

Sæt kryds i enten ja eller nej. Såfremt du sætter kryds i feltet ja, bedes du dernæst anføre, hvor mange ydelser du vurderer, det drejer sig om på årsplan.

**Børnehus
Midt**

Kommunen kunne have behov for at købe denne ydelse i regi af Børnehus Midt	Ja; angiv cirka hvor mange ydelser årligt	Nej
Specialiseret traumebehandling til barnet, der har været udsat for vold eller overgreb	9 kommuner <i>Antal varierer</i>	7 kommuner
Motiverende samtaler til barnet ift. parathed til videre behandlingsforløb	3 kommuner <i>Antal varierer</i>	13 kommuner
Stabiliserende og støttende samtaler til barnet i forbindelse med venteliste til behandlingsforløb	4 kommuner <i>Antal varierer</i>	12 kommuner
Bredere psykologisk undersøgelse af barnet eller samspillet mellem barn og omsorgsgiver	6 kommuner <i>Antal varierer</i>	11 kommuner
Støttende samtaler til barnets omsorgspersoner	5 kommuner <i>Antal varierer</i>	11 kommuner
Supervision og vejledning til professionelle	5 kommuner <i>Antal varierer</i>	11 kommuner
Formidling og undervisning til professionelle	4 kommuner <i>Antal varierer</i>	11 kommuner
Andre relaterede ydelser, nævn her: Indsatser, når overgrebene er imellem børn Krisesamtaler til forældrene, hvis børn har været udsat for vold/overgreb fra andre end forældrene		

For kommuner i
Region Midtjylland

**Børnehus
Midt**

4. Har du øvrige kommentarer ift. din kommunes behov for tilkøb af relaterede ydelser i regi af Børnehus Midt?

---

5. Har du øvrige kommentarer, som har relevans for samarbejdet imellem din kommune og Børnehus Midt?

Det udfyldte spørgeskema sendes til mail:

boernehusmidt@aarhus.dk seneste den 15. august, 2022

Mange tak for din deltagelse 😊

For kommuner i
Region Midtjylland

BILAG 2

BEHANDLINGSPROJEKT

Børnehus
Midt

 Socialstyrelsen

Behandling til børn udsat for seksuelle overgreb

TF-CBT – en ny indsats til børn og unge med behov for traume-fokuseret behandling

Viden til gavn

 Socialstyrelsen
Edisonvej 1,
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00
www.socialstyrelsen.dk

December 2020

Yderligere information

<https://socialstyrelsen.dk/born/overgreb>
<https://boernehus-syd.dk/>

Spørgsmål om det overordnede projekt:

Bente Marianne Olsen, beo@socialstyrelsen.dk,
Mobil 41 93 24 45

Spørgsmål om visitation af børn:

Til børnehuset i Esbjerg, Jannie Salokov, jasal@odense.dk,
Til børnehusene i Odense og Aabenraa, Lane Lund,
lalun@odense.dk

FAKTA

Følger af seksuelle overgreb

Børn, der har været udsat for seksuelle overgreb, er i stor risiko for at udvikle traumer (PTSD).

Forskning viser, at børnenes biologiske, emotionelle, sociale og kognitive funktionsniveau både på kort og på lang sigt bliver negativt påvirket, hvis de ikke modtager behandling.

FAKTA

Forskning om TF-CBT

TF-CBT er en meget veldokumenteret behandlingsmetode, der benyttes i store dele af verden til traumatiserede børn og unge.

Forskningen viser positive effekter i forhold til posttraumatisk stress, depression, angst, skam og adfærdsproblemer.

Der er også fundet positive effekter i forhold til forældrenes stressniveau og depressionssymptomer samt deres støtte til børnene.

For kommuner i
Region Midtjylland

AARHUS
KOMMUNE

Mange børn og unge, der har været udsat for seksuelle overgreb, har traumer og derfor brug for behandling på et højt fagligt niveau.

Det er en kommunal opgave at varetage støtten til disse børn. Da målgruppen er lille, er det ikke alle kommuner, som vil have kapacitet til at have relevante tilbud i eget regi. Derfor har Socialstyrelsen iværksat projektet. Behandling til børn udsat for seksuelle overgreb med det formål at udvikle en national dækkende behandlingsmodel til børn, der har brug for en traumefokuseret indsats.

VIVE har fået til opgave at udvikle og pilotere en behandlingsmodel baseret på traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi, TF-CBT. Pilottesten af TF-CBT-behandlingen vil foregå i Børnehus Syd.

Sådan foregår behandlingen

Børnehus Syd tilbyder TF-CBT-behandling til de 22 kommuner i Region Syd. Behandlingen vil foregå i Børnehusets tre afdelinger, der ligger i Odense, Esbjerg og Aabenraa.

Behandlingen tilbydes i perioden marts 2021 til udgangen af 2022 og varetages af behandlere fra Børnehuset, som er uddannede TF-CBT-terapeuter.

Barnet modtager TF-CBT-behandling over 15 sessioner af en fast behandler. Samme behandler giver rådgivning til barnets forælder (som ikke må være krænkere) eller anden omsorgsgiver om at støtte barnet. Dette sker i umiddelbar forlængelse af barnets behandling og med mulighed for fælles samtaler mellem barn, forælder og behandler.

Sessionerne vil foregå ugentligt og varer samlet 90 minutter.

Målgruppen

- Målgruppen er børn, der:
  - Er i alderen 6-17 år
  - Har været udsat for seksuelle overgreb
  - Har PTSD som primær problemstilling
  - Er udredt i Børnehus Syd som led i § 50-undersøgelsen
  - Har behov for traumefokuseret behandling

Barnets forælder eller omsorgsgiver skal deltage i barnets behandlingsforløb.

Visitation og betaling

Visitationen sker som en aftale om køb af relateret ydelse mellem barnets hjemkommune og Børnehus Syd, jf. bekendtgørelsen om børnehuse. Samlet pris for et behandlingsforløb er kr. 28.000.

Faseopdelt behandling

FASE 1

Stabilisering/færdighedstræning

- Psykoedukation og forældre-færdigheder
- Afspænding
- Affektregulering
- Kognitiv træning

FASE 2

Bearbejdning

- Traumenarrativ
- Kognitiv bearbejdning

FASE 3

Integration/konsolidering

- In-vivo træning af traumefulde
- Fælles forældre-barn timer
- Styrkelse af fremtidig sikkerhed og udvikling

TF-CBT behandling

TF-CBT er en manualbaseret behandling bestående af komponenter, som kan anvendes fleksibelt og tilpasses det enkelte barn og families behov. Behandlingen er opdelt i tre faser.

I den første fase er der fokus på psykoedukation om både den specifikke traumeoplevelse og almindelige traumesymptomer. Samtidig trænes barn og omsorgsgiver i at håndtere traumeopmindere og stressreaktioner. I den næste fase bearbejdes traumeoplevelsen.

Den tredje og sidste fase handler om fremtidig sikkerhed og videre udvikling. Her udarbejdes sikkerhedsstrategier, og de færdigheder, der er tilegnet i de tidligere faser, forstærkes.

Evaluering

De børn, der indgår i TF-CBT behandlingen, vil blive fulgt med før- og eftermåling for at vurdere resultaterne af behandlingen. VIVE yder processtøtte til Børnehus Syd og foretager evaluering af implementering, virkning og omkostninger af TF-CBT behandlingen. Behandlerne i Børnehus Syd vil modtage efteruddannelse og løbende vejledning (certificering) i TF-CBT behandling fra eksperter i Norge.